

**Załącznik do Uchwały Nr
Rady Gminy Świętajno
z dnia .
w sprawie zatwierdzenia
Planu Odnowy Miejscowości Jerutki
na lata 2025 - 2030**

**Załącznik do Uchwały Nr
Zebrania Wiejskiego w Jerutkach
z dnia
w sprawie przyjęcia
Planu Odnowy Miejscowości Jerutki
na lata 2025 - 2030**

Plan Odnowy Miejscowości Jerutki na lata 2025-2030

**Jerutki
marzec 2025**

SPIS TREŚCI

uporządkowanie / numery stron – na końcu prac, po ustaleniu treści, dodaniu zdjęć itp.

I.	Wstęp	3
II.	Charakterystyka miejscowości	
II.1.	Położenie geograficzne	4
II.2.	Historia	5
II.3.	Demografia	6
II.4.	Struktura przestrzenna miejscowości	6
III.	Inwentaryzacja zasobów	
III.1.	Środowisko naturalne	7
III.2.	Zabytki.....	8
III.3.	Infrastruktura techniczna	10
III.4.	Kapitał społeczny i ludzki	11
III.5.	Udział w inicjatywie Odnowa Wsi.....	11
IV.	Metody badań	12
V.	Ocena mocnych i słabych stron	13
VI.	Priorytety rozwojowe.....	14
VII.	Wizja rozwoju.....	15
VIII.	Priorytety rozwoju wsi.....	16
IX.	Opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć	17
X.	Ewaluacja i monitoring	21
XI.	Podsumowanie	21

I. Wstęp

Odnowa i rozwój wsi to zespół działań, których celem jest poprawa jakości życia na obszarach wiejskich poprzez wskazanie, przeanalizowanie a następnie systematyczna praca w kierunku zaspokojenia potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi oraz promowanie obszarów wiejskich. Działania te umożliwią rozwój tożsamości społeczności wiejskiej, zachowanie dziedzictwa kulturowego i specyfiki obszarów wiejskich oraz wpłyną na wzrost ich atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej.

Plan Odnowy Miejscowości, zwany dalej Planem (POM) to jeden z istotnych instrumentów niezbędnych na drodze zmian, służących odnowie obszarów wiejskich, zmniejszaniu istniejących dysproporcji i różnic w poziomie ich rozwoju, w stosunku do terenów miejskich. Ważną rolą Planu jest to, że stanowi on zbiór wskazówek do wykorzystania przy opracowywaniu kierunków rozwoju danej miejscowości, zaś jego celem jest stworzenie wizji zrównoważonego rozwoju, która prowadzi do poprawy jakości życia lokalnej społeczności.

Przyjęcie msc. Jerutki do współpracy w inicjatywie Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego – Odnowa Wsi Województwa Warmińsko-Mazurskiego „Wieś Warmii, Mazur i Powiśla miejscem, w którym warto żyć..” (uchwała nr 45/77/24/VII Zarządu Województwa warmińsko-Mazurskiego z dn. 15 października 2024 r.) przyczyniło się do dalszej aktywizacji lokalnej społeczności. W przygotowaniu Planu Odnowy Miejscowości Jerutki uczestniczą liderzy lokalni i mieszkańcy miejscowości - w proces ten włącza się szerokie grono odbiorców późniejszych działań. Dzięki temu możliwe jest pokazanie i realizacja potrzeb społecznych, a w konsekwencji nabycie wśród mieszkańców poczucia stabilizacji i satysfakcji. Dodatkowo - forma dokumentu umożliwia wykonywanie monitoringu, stałą ocenę postępów, uzupełnienia, korektę błędów, itp. – przez wszystkich członków lokalnej społeczności, a ponadto sprzyja zaangażowaniu się władz lokalnych w proces rozwoju. Współudział mieszkańców stanowi również istotny wkład w budowę społeczeństwa obywatelskiego.

Niniejsze opracowanie jest kontynuacją Planu Odnowy Msc. Jerutki opracowanego i przyjętego do realizacji w latach 2010 - 2017 r. W związku ze zrealizowaniem części zadań oraz pojawianiem się nowych potrzeb, służących rozwojowi miejscowości, Plan podlega aktualizacji.

Obecny Plan zawiera: charakterystykę miejscowości, inwentaryzację zasobów, służącą ujęciu stanu rzeczywistego, analizę SWOT, czyli mocne i słabe strony miejscowości, planowane kierunki rozwoju oraz przedsięwzięcia wraz z szacunkowymi kosztami i harmonogramem działań na lata 2023-2030. Przy jego sporządzaniu uwzględniono m.in. zapisy Strategii Rozwoju Gminy Świętajno, zapisy uchwał budżetowych i wieloletnich prognoz finansowych gminy, uwagi i propozycje z zebrań wiejskich. Bardzo cennym wkładem są dane historyczne i materiały graficzne, pochodzące z prywatnych zbiorów mieszkańców i sympatyków.

Obszarem realizacji Planu Odnowy Miejscowości Jerutki jest obszar tej miejscowości oraz sołectwa Jerutki. Dokument niniejszy ma charakter otwarty, co daje możliwość jego aktualizacji w zależności od potrzeb i możliwości. Oznacza to, że mogą tu być dopisywane nowe zadania, a także to, że może zmienić się kolejność ich realizacji w stosownym przedziale czasowym.

II. Charakterystyka miejscowości

II.1. Położenie geograficzne

Jerutki – wieś położona w zachodniej części Gminy Świętajno. Szacowana powierzchnia sołectwa to ok. 18 km², jego zachodnia granica jest jednocześnie częścią zachodnich granic gminy, w sąsiedztwie gmin Szczytno oraz Rozogi. Sołectwo znajduje się w granicach administracyjnych powiatu szczycieńskiego, w województwie warmińsko-mazurskim. Sołectwo Jerutki swoim obszarem obejmuje miejscowość Jerutki i osadę leśną, położone jest na obszarze lasów Puszczy Piskiej i terenów rolniczych, przez teren sołectwa przepływa rzeka Jerutka, zaś północna jego część opiera się o brzegi jeziora Marksoby.

fot/mapa - położenie sołectwa na mapie Polski i województwa

II.2. Historia

Jerutki zostały założone w ramach osadnictwa szkatułowego w roku 1687, w roku 1709 powstała tu parafia, w r. 1734 wybudowano kościół, obok którego powstał cmentarz. Niejaki J.Ferariusz otrzymał 23.06.1687 r. od władz leśnych 30 włók na prawie chełmińskim. celem lokalizacji wsi chłopskiej; 3 włóki sołectkie były przeznaczone dla niego, za cenę 30 marek. Z pozostałej ziemi, po 7 latach wolnych, chłopci byli obowiązani płacić rocznie do „szkatuły książęcej” 16 marek od włóki. Przywilej zawierał klauzulę, iż za zaległości czynszowe pojedynczego chłopca odpowiadała solidarnie cała wieś. Sołtysowi nadano potem przywilej założenia karczmy z prawem browarnictwa, za opłatą 100 złotych polskich, a od wyszynku musiał płacić 20 marek, tytułem rocznego czynszu. W 1701 r. Jerutkom przyznano dodatkowe 10 włók na warunkach poprzednich. Wg innych źródeł, najstarszy zapis dla Jerutek datuje się na rok 1684, zaś wcześniej istniała tu smolarnia; w kronikach wzmiankowano, że w 1716 r. za jakiś „szkaradny” czyn Maria Jakubasówna poddana została torturom, za co kat z Kętrzyna otrzymał 6 talarów i 75 groszy.

W piśmiennictwie dotyczącym obszaru, na którym znajduje się wieś, można odnaleźć skąpe dane dotyczące wsi, które wskazują, że w r. 1782 było tam 53, w 1817 r. zaś 59 - domostw i 446 mieszkańców, natomiast w r. 1858 – 73 chałupy i 582 osoby. Wówczas należało do nich 112 włók magdeburskich. W XIX wieku w Jerutkach istniała dwuklasowa szkoła.

Z historii militarnej na uwagę zasługuje wydarzenie z początków XIX w.: w r. 1802 Fryderyk Wilhelm III urządził w okolicach Jerutek manewry wojskowe, na okres tych działań król i jego małżonka zamieszkali w nowo wybudowanej plebanii. Król osobiście uczestniczył w manewrach, zaś królowa Luiza, w uznaniu wojskowego kunsztu generała lejtnanta von Günthera, uhonorowała go Orderem Orła Czarnego. Order ten po latach został przekazanych kościołowi w Jerutkach przez syna generała.

W roku 1939 liczba mieszkańców Jerutek wynosiła 660 osób.

II.3. Demografia

Miejscowość Jerutki jest piątą co do wielkości wsią w gminie. Mieszka tu 360 osób (31.12.2024), co stanowi 6,5% ogółu ludności gminy. Strukturę wiekową ludności przedstawia tabela

JERUTKI			
wiek	liczba mieszkańców	mężczyźni (M)	kobiety (K)
przedprodukcyjny do 17 lat	63	36	27
produkcyjny	235		
od 18 do 64 lat (M)		133	
od 18 do 59 lat (K)			102
mobilny 18-44 (MiK)	148	88	60
niemobilny	87		
od 45 do 64 lat (M)		45	
od 45 do 59 lat (K)			42
poprodukcyjny	62		
65 lat i więcej (M)		19	
60 lat i więcej (K)			43
razem	360	188	172

II.4. Struktura przestrzenna miejscowości

Jerutki to wieś o charakterystycznym układzie ulicówki. Miejscowość jest zabudowana wzdłuż głównej ulicy w miejscowości (droga 1655N), krzyżującej się z drogą przelotową Świętajno-Szczytno (1502N), która biegnie tu przez lasy Puszczy Piskiej oraz łąki i pola uprawne. W centrum miejscowości znajdują się zabytkowe obiekty: kościół, cmentarz, plebania oraz szkoła. W budynku byłej szkoły działa świetlica wiejska oraz Koło Gospodyń Wiejskich. W pobliżu usytuowane są siedziba i obiekty Fundacji „Kreolia” i Spółdzielni Socjalnej „Bulwar”, dom bankietowy (sezonowy), przydrożna kapliczka i murowane przystanki autobusowe. W miejscowości znajdują się 2 punkty usługowo-handlowe.

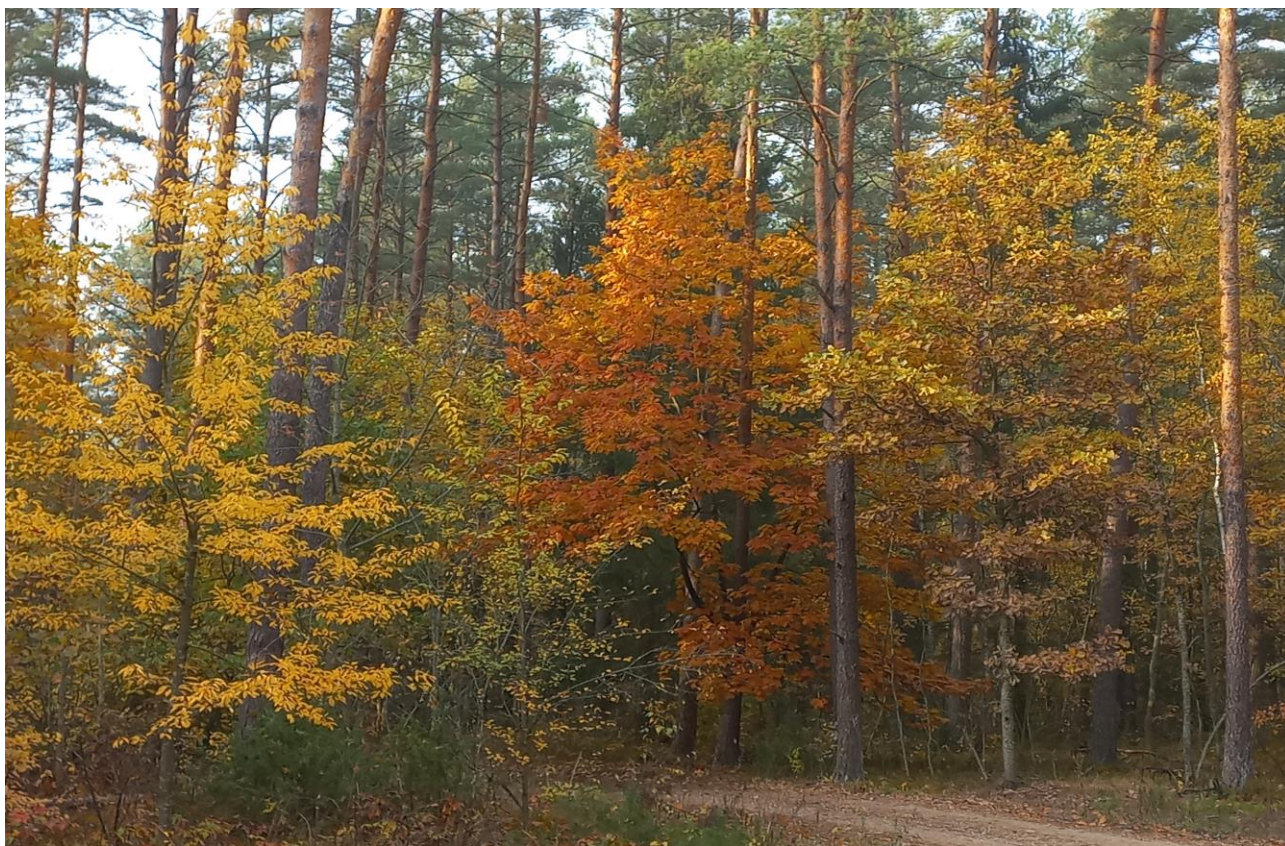
fot. widok msc.

III. Inwentaryzacja zasobów.

III.1. Środowisko naturalne

Dominującą część powierzchni sołectwa Jerutki (60%) jak i całej Gminy Świętajno (63%), zajmują lasy, które stanowią szczególną rolę w środowisku przyrodniczym, zapewniając zarówno potencjał produkcyjny (produkcja drewna) jak i trwałość środowiska (długowieczność). Zachodnia część sołectwa Jerutki leży w granicach obszaru NATURA 2000 Puszcza Piska. Pozostałą część powierzchni sołectwa stanowią równiny, łąki i pola uprawne, jak również nieużytki. Obszar ten leży w mazurskiej strefie klimatycznej, typu pojeziernego, wystawionej na działanie zimnych i suchych mas powietrza arktycznego. Niezależnie od obserwowanych w całej środkowej Europie przejawów ociepleń klimatu i jego łagodności w okresie zimowym, słabych opadów śniegu, dużymi dobowymi wahaniami temperatury: typowe są skokowe zmiany temperatur w okresie wiosennym, ze znaczącymi spadkami (przymrozki), krótki okres wegetacji, niewielka ilość opadów. W okresie letnim daje się zauważyć coraz większy wpływ pogody wyżowej z długotrwałą, silną operacją słońca i suszą. Dynamika klimatu obejmuje również coraz gwałtowniejsze, choć rzadkie, burze, wichury i wyładowania atmosferyczne. Przeważają wiatry z kierunków południowo-

zachodnich, nasilające się zwłaszcza w okresie jesiennym i wiosennym, podobne tendencje wykazuje zachmurzenie.

fot. las w jesiennych barwach - okol. Jerutek

Jerutki, z uwagi na położenie wśród lasów i bliskość jeziora Marksoby, posiada duży potencjał turystyczny. Uroda i czystość wód rozpostartych wśród rozległych drzewostanów, zagajników z urodzajem runa leśnego, stanowiskami roślin chronionych i bogactwem dzikiej zwierzyny – czynią z miejscowości wyjątkowy region rekreacyjny i wypoczynkowy. Dobrze rozwinięta jest gospodarka leśna, myślistwo.

fot. bogactwo runa leśnego – las okol. Jerutek

III.2. Zabytki

Zabytki ujęte w rejestrze wojewódzkim: 21 obiektów

Zabytki ujęte w ewidencji wojewódzkiej: 4 obiekty

Zabytki w ewidencji gminnej: 21 obiektów

W Jerutkach znajduje się zabytkowy kościół filialny wraz z przyległym cmentarzem oraz plebanią. Kościół jest wiodącym zabytkiem wsi jak i całej gminy; do lat 80-tych XX w. ewangelicki, później – do czasów dzisiejszych – katolicki. Jest to budynek jednonawowy o konstrukcji ryglowej, szkieletowo-drewnianej z drewnianym beczkowym sklepieniem podpartym grubymi drewnianymi słupami, wzniesiony w roku 1734. Posiada, dobudowaną w latach 1820-1821 murowaną wieżę i posadzkę z cegły. Ołtarz z 1737 r., wykonany przez snycerza z Wielbarka, Michała Kapickiego, jest bogato rzeźbiony, pierwotnie kazalny, polichromowany, ambona odjęta. Kościół okazale prezentuje się głównie z zewnątrz, w środku – jego wyposażenie jest w części niekompletne, zniszczone, przerabiane, itp. Anioł chrzcielny znajduje się obecnie w zbiorach Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie. W kościele znajdują się nieczynne barokowe organy, zniekształcone rozmaitymi ingerencjami.

Pod emporą zachodnią znajduje się wmurowana w posadzkę płyta epitafijna żony pierwszego pastora w Jerutkach z 1711 r. W wieży kościoła znajdują się 3 dzwony, które powróciły do Jerutek po uprzednim zaginięciu (obecnie nie działają).

Obok kościoła znajduje się budynek byłej plebanii. Budynek, od lat własność parafii, powstał na początku XIX wieku, za czasów pastora Nordhofa, ze składek wiernych oraz pokażnej sakiewce i projektu (1801 r.) z pieczęcią kancelarii królewskiej w Berlinie. Budynek, pamiętający manewry militarne (1802 r.) z udziałem samego króla Fryderyka Wilhelma II i jego pięknej żony Luizy, dziś jest w tragicznym stanie, zaniedbany, od wielu lat nie prowadzi się w nim jakichkolwiek prac naprawczych konserwatorskich, remontowych, itp. Jego budowa datuje się w początkach XIX wieku, posiadał – dziś już niemal kompletnie zniszczony - dach naczółkowy.

Przy kościele znajduje się zabytkowy cmentarz, częściowo zniszczony, oraz pomnik (w murze na cmentarzu od strony ulicy), poświęcony mieszkańcom parafii, poległym w czasie I wojny światowej.

W bezpośrednim sąsiedztwie kościoła znajduje się okazały budynek nieistniejącej już dziś szkoły podstawowej, z 1906 roku, w którym obecnie mieści się świetlica wiejska.

fot. Jezioro Marksoby

W miejscowości krzyżują się dwie główne drogi powiatowe (kierunek wschód-zachód) nr 1502N oraz (kierunek północ-południe) 1655N. Wieś jest zwodociągowana. Mieszkańcy Jerutek mają dostęp do elektryczności. Oświetlenie uliczne funkcjonuje w całym obszarze zwartej zabudowy i jest systematycznie rozbudowywane i modernizowane (nowe oprawy oświetleniowe). Mieszkańcy Jerutek mają dostęp do internetu z instalacji umieszczonej na budynku b. szkoły.

III.4. Kapitał społeczny i ludzki

Kapitał społeczny jest spoiwem społeczeństwa obywatelskiego. Wypełnia on przestrzeń społeczną pomiędzy ludźmi, a swoje źródło ma w interakcjach, dzięki którym wzajemne relacje są oparte na zdrowych fundamentach współdziałania. Kapitał społeczny służy podwyższeniu efektywności funkcjonowania i rozwoju danej grupy głównie poprzez ułatwianie współdziałania uczestników.

W Jerutkach działa kilka podmiotów, które tworzą taki kapitał. Należą do nich:

- Fundacja na Rzecz Wspierania Rozwoju Kreatywności oraz Rozwoju Twórczości Dzieci, Młodzieży i Dorosłych Kreolia – Kraina Kreatywności
- Spółdzielnia Socjalna „Bulwar”
- Koło Gospodyń Wiejskich
- Stowarzyszenie właścicieli i użytkowników domów na terenie Osiedla „Barbara”
- Stowarzyszenie „Towarzystwo Przyjaciół Jerutek” ??
- Grupa Odnowy Wsi Jerutki

Fundacja na Rzecz Wspierania Rozwoju Kreatywności oraz Rozwoju Twórczości Dzieci, Młodzieży i Dorosłych Kreolia – Kraina Kreatywności (dalej : Fundacja „Kreolia”)*

założona została w r. 2011. Jej cele to:

- 1) Inspirowanie i wspomaganie przedsięwzięć w zakresie organizacji rodzinnych form zagospodarowania czasu wolnego m.in. poprzez uczestnictwo w szeroko rozumianej kulturze,
- 2) Diagnozowanie najbliższego środowiska pod kątem potrzeb społeczno-kulturowych,
- 3) Wspieranie inicjatyw na rzecz pomocy rodzinom w trudnej sytuacji życiowej, wzmocnienia więzi rodzinnych i zapobiegania patologiom (...),

- 4) Wyrównywanie szans rodzin i osób w trudnej sytuacji życiowej poprzez aktywizację zawodową i społeczną,
- 5) Tworzenie warunków dla realizacji potrzeb społeczno-kulturowych,
- 6) Integracja podmiotów, podejmujących działania m.in. w sferze społeczno-kulturowej,
- 7) Promocja profesjonalnych, wartościowych dokonań twórczych w zakresie szeroko rozumianej sztuki,
- 8) Popieranie alternatywnych metod pracy dydaktyczno-wychowawczej i terapeutycznej prowadzonej z dziećmi, młodzieżą i dorosłymi,
- 9) Wspieranie badań kulturowych związanych z historią i tradycją regionu,
- 10) Promowanie twórców, wybitnych osiągnięć twórczych i przedsięwzięć dotyczących kultury polskiej w kraju i za granicą, ze szczególnym uwzględnieniem kultury regionu Warmii i Mazur,
- 11) Podejmowanie działań związanych z kultywowaniem tradycji regionalnych,
- 12) Podejmowanie działań związanych z kultem religijnym,
- 13) Promocja integracji europejskiej,
- 14) Ochrona i promocja zdrowia oraz przeciwdziałanie patologiom społecznym,
- 15) Promocja i podejmowanie działań w zakresie ekologicznego trybu życia, ochrony środowiska, ochrony i obrony zwierząt, ochrony dziedzictwa przyrodniczego,
- 16) Podejmowanie działań w zakresie dobroczynności,
- 17) Wspieranie inicjatyw społecznych na rzecz podnoszenia jakości życia osób, szczególnie zamieszkujących tereny wiejskie (...),
- 18) Aktywizacja mieszkańców terenów wiejskich poprzez budowanie kapitału społecznego na wsi oraz samoorganizację mieszkańców w zakresie działań związanych z edukacją i rynkiem pracy,
- 19) Skupianie wokół idei Fundacji szerokiego lobby twórców, krytyków sztuki, przedstawicieli sfery kultury, oświaty i edukacji, prawa i nauki oraz mediów.

[*https://fundacijakreolia.pl/wp-content/uploads/2020/07/Statut.pdf](https://fundacijakreolia.pl/wp-content/uploads/2020/07/Statut.pdf)

fot. np. obiekty Kreolii, fot. z wydarzeń, zajęć, itp.

Spółdzielnia Socjalna „Bulwar” *, powstała w r. 2017. Cele działań to:

- 1) przywrócenie na rynek pracy osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, poprzez prowadzenie wspólnego przedsiębiorstwa oraz umożliwienie osobom bezrobotnym i niepełnosprawnym aktywizację zawodową;
- 2) prowadzenie działalności edukacyjno-kulturalnej, docelowo w formie szkoleń, kursów, warsztatów, jak i prowadzenie działalności gospodarczej;
- 3) realizacja doniosłych społecznie celów, takich jak tworzenie więzi międzyludzkich oraz reintegracja społeczna.
- 4) Spółdzielnia podejmuje działania mające za przedmiot odbudowanie i podtrzymanie u członków spółdzielni będących osobami fizycznymi umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej oraz pełnienia ról społecznych w miejscu pracy, zamieszkania lub pobytu.

Spółdzielnia prowadzi działalność: produkcyjną, usługową, handlową, społeczną, sportowo-turystyczną, oświatowo-kulturalną

[*https://fundacijakreolia.pl/wp-content/uploads/2020/07/statut.1.pdf](https://fundacijakreolia.pl/wp-content/uploads/2020/07/statut.1.pdf)

III.5. Udział sołectwa w Programie Odnowa Wsi Województwa warmińsko-Mazurskiego pn. „Wieś Warmii Mazur i Powiśla miejscem, w którym warto żyć”

Sołectwo Jerutki działa w inicjatywie Odnowa Wsi Województwa Warmińsko-Mazurskiego „Wieś Warmii Mazur i Powiśla miejscem, w którym warto żyć”. Przystąpienie do Programu miało miejsce w r. 2024. Główny cel planów i działań, związanych z uczestnictwem w inicjatywie, to odnowa i rozwój miejscowości poprzez zwiększoną aktywizację społeczną. Udział w inicjatywie jest postrzegany w sołectwie jako szansa na dalszy postęp aktywności w miejscowości i szersze poznanie środowiska sołectw uczestniczących w inicjatywie, nawiązanie kontaktów, więzi, współpracy, itp. Istotną wartością uczestnictwa i aktywności jest zmiana nastawienia mieszkańców do bezinteresownego działania dla dobra lokalnej społeczności. Daje to pierwsze owoce (utworzenie Grupy Odnowy Wsi, aktualizacja Planu Odnowy Miejscowości i zmianami wizerunku wsi Jerutki, Powstają ciekawe pomysły na aranżacje, podnoszące atrakcyjność miejscowości. W zagospodarowaniu uwzględnia się potrzeby wsi, marzenia i pasje, aby miejsca były wykorzystywane i odwiedzane zarówno przez stałych mieszkańców jak i turystów. Utrzymanie tych dóbr wymaga częstych spotkań, rozmów, działań, wspólnego rozwiązywania problemów, co sprzyja integracji, odpowiedzialności i motywacji do nowych pomysłów, służących rozwojowi. Dużą pomocą jest Fundusz Sołecki, który pomaga w utrzymaniu terenu i jego rozwijaniu, uzupełnianiu wyposażenia, i in.

fot. budynek b.szkoły z 1906 r. w stanie obecnym

IV. Metody badań

Przy pracach nad przygotowaniem oraz aktualizacją Planu Odnowy msc. Jerutki wykorzystuje się następujące metody badań oraz diagnozowania:

1. **Metody obserwacyjne** : obserwacje dotyczą przestrzeni Jerutek, wydarzeń z życia miejscowości, prowadzi się również obserwacje czynników demograficznych i społecznych. Obserwacje mają charakter selektywny, zarówno bezpośredni jak i pośredni, wykorzystuje się ponadto doświadczenia urzędu gminy, miejscowego

społeczeństwa oraz organizacji pozarządowych, zarówno bezpośrednio podczas badań jak i w okresie przeszłym.

2. **Metody dialogowe:** wykorzystuje się rozmowy swobodne, a w nich techniki indywidualne oraz grupowe, z przewagą rozmów bezpośrednich. Stosuje się wywiady w grupach jak również wg kryterium wieku (dzieci, młodzież, osoby dorosłe, emeryci). Uczestnictwo jest dobrowolne oraz anonimowe. Wypowiedzi respondentów zbiera się w formie ankiet oraz wypowiedzi w innym formacie – wg inwencji ich autorów.

3. **Metody niereaktywne:** poddaje się analizie - znajdujące się w zasobach Urzędu Gminy, Rady Sołeckiej oraz stowarzyszeń, organizacji - istniejące dokumenty z zebrań, spotkań, podczas których formułowano oceny wykonanych dla rozwoju miejscowości Jerutki działań oraz zgłaszano postulaty dotyczące rozwoju miejscowości.

fot. fragment terenu przy drodze powiatowej nr 1502N ok. Jerutek

V. Ocena mocnych i słabych stron

Poniżej przedstawione zostały argumenty przemawiające na korzyść miejscowości oraz mankamenty rzeczywistości Jerutek. Wyszczególnione zostały również rysujące się szanse a także zagrożenia wpływające z przyczyn zarówno subiektywnych, jak i obiektywnych.

Mocne strony	Słabe strony
• zabytkowy kościół; • dostępna przestrzeń publiczna w centrum wsi; • powiązania komunikacyjne, warunki drogowe; • wysoka lesistość okolicy, zasoby runa leśnego • zaopatrzenie ludności w wodę z ujęcia zbiorowego; • walory przyrodnicze i krajobrazowe; • stopniowo doskonalony system gospodarki odpadami; • bezpośrednia bliskość jeziora i obszarów atrakcyjnych turystycznie; • przejawy aktywności społecznej miejscowej ludności;	• bezrobocie; • niski przyrost naturalny ludności; • zachwiana struktura demograficzna – więcej mężczyzn niż kobiet w wieku produkcyjnym; • migracja młodej części społeczeństwa ze wsi do miast (w tym wyjazdy za granicę); • brak komunikacji publicznej; • słaba promocja bazy turystycznej; • krótki sezon turystyczny; • niewystarczająca baza rekreacyjna; • niewystarczający poziom świadomości ekologicznej ludności stałej i turystów; • wymagający poprawy stan estetyki wsi;

• działalność podmiotów gospodarczych będących źródłem utrzymania części społeczeństwa; • działalność Fundacji „Kreolia” i Spółdzielni Socjalnej Bulwar; • działalność Koła Gospodyń Wiejskich; • Fundusz Sołecki • świetlica wiejska	• niewystarczające zagospodarowanie czasu dorosłych, młodzieży i dzieci; • brak kanalizacji sanitarnej; • wymagające poprawy zagospodarowanie plaży i miejsc do kąpiei; • mało zagospodarowanych miejsc służących rozwojowi zainteresowań, spędzaniu czasu wolnego; • zniszczona plebania, zaniedbany kościół, nie działające dzwony;
Szanse	Zagrożenia
• wykorzystanie środków finansowych ze źródeł zewnętrznych (m.in. z Unii Europejskiej); • rozbudowa wodociągu; • kontynuacja zagospodarowania budynku szkoły i terenu wokół; • remont obiektów zabytkowych; udostępnienie ich do korzystania; • budowa, modernizacja elementów infrastruktury turystycznej, • remonty i modernizacje dróg, ciągów pieszych; • modernizacje, uzupełnianie oświetlenia ulicznego; • rozszerzenie oferty zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży; • dalszy rozwój działalności podmiotów: Fundacja „Kreolia”, Spółdzielnia Bulwar, podmioty prywatne, koło gospodyń, itp. • działalność podmiotów świadczących usługi w dziedzinie turystyki, możliwość rozwoju działalności; rozszerzenie oferty turystycznej, • kreowanie pozytywnego wizerunku miejscowości; • podniesienie poziomu estetyki we wsi; • zwiększenie dostępności internetu; • zwiększenie zasobów nasadzeń drzew i krzewów oraz roślinności we wsi; • kontynuacja zagospodarowania terenu nad jeziorem; • wspieranie podmiotów, organizacji i grup inicjatywnych; • promocja walorów wsi na zewnątrz; • prężny lobbing spraw miejscowości na forum gminnym i ponadgminnym; • wzrost aktywności społeczności wsi • odbudowa tożsamości regionalnej, kultywowanie tradycji	• stosunkowo duże odległości od większych ośrodków miejskich; • brak stabilizacji gospodarczej państwa; • „starzenie się” społeczeństwa; • niski poziom stopy życiowej społeczeństwa; • marginalizacja miejscowości (małe zainteresowanie podmiotów i osób z zewnątrz); • zagrożenia bezpieczeństwa oraz uszkodzenia mienia – wymagające remontów kościoła i plebania • starzenie się niewykorzystywanych budynków, obiektów; • wzrost kosztów utrzymania; • zanieczyszczenia środowiska; • bierne i wyczekujące postawy społeczne

VI. Priorytety rozwojowe oraz główne problemy – wskazane w trakcie prac nad niniejszym Planem

Główne problemy wsi i sołectwa Jerutki, to:

1. bezrobocie i niedostatek dostępnych źródeł dochodu mieszkańców,
2. niewiele dostępnych alternatywnych form spędzania wolnego czasu mieszkańców,
3. brak kanalizacji sanitarnej,
4. wymagający poprawy stan dróg (zwłaszcza gruntowych), ciągów komunikacyjnych,
5. wymagający poprawy stan oświetlenia miejscowości,
6. wymagająca poprawy baza sportowo-rekreacyjna,
7. wymagająca poprawy infrastruktura informatyczna

Wskazane priorytety rozwojowe wsi i sołectwa Jerutki, to:

1. Rozbudowa infrastruktury kulturalnej, rekreacyjnej, sportowej
2. Rozbudowa infrastruktury technicznej, komunalnej (kanalizacja sanitarna, urządzenia lokalne)
3. Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej
4. Rozwój i modernizacja infrastruktury drogowej
5. Rozwój i modernizacja oświetlenia ulic i miejsc użyteczności publicznej
6. Ochrona przyrody i zachowanie jej zasobów
7. Utrzymanie czystości i porządku
8. Utrzymanie bezpieczeństwa
9. Zaspokajanie potrzeb w zakresie edukacji i zdrowia
10. Podniesienie atrakcyjności turystycznej

fot. pomost nad jez. Marksoby

Obszary / obiekty o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców

lp	nazwa	opis / cechy funkcjonalno-przestrzenne
A. własność parafialna		
1	Kościół	zabytek (1734), miejsce kultu religijnego, atrakcja turystyczna, znaczenie historyczne, architektoniczne, wizerunkowe, dziedzictwo kulturowe, poszanowanie tradycji, integracja międzypokoleniowa
2	b. plebania	zabytek (1801-1802), opuszczona, zniszczona, nieużywana, znaczenie historyczne, architektoniczne, wizerunkowe, dziedzictwo kulturowe, poszanowanie tradycji, integracja międzypokoleniowa
3	cmentarz przy Kościele	zabytek, miejsce spoczynku, kultu religijnego, znaczenie historyczne, architektoniczne, wizerunkowe, dziedzictwo kulturowe, poszanowanie tradycji, integracja międzypokoleniowa
B. własność komunalna		
1	droga/ulica (1655N) i ciąg pieszy wzdłuż miejscowości	własność samorządu powiatowego, nawierzchnia bitumiczna, drogi gminne, dojazdowe do posesji, ciągi piesze, przystanki autobusowe, tablice, oznakowanie, kosze na odpady komunikacja codzienna, transport, dojazdy, dostawy; dbałość o stan techniczny, porządek, bezpieczeństwo
2	oświetlenie	punkty oświetleniowe wzdłuż dróg, lokalnie przy zabudowie; główne źródło światła dla miejscowości, poprawa codziennego korzystania, komunikacji, bezpieczeństwa
3	budynek b. szkoły i plac (teren przyległy)	własność samorządu gminnego; siedziba świetlicy wiejskiej, sali rekreacyjno-sportowej; piętro do zagospodarowania, atrakcyjna działka; plac zabaw, urządzenia dla dzieci, teren rekreacyjny, zieleni; wykorzystanie przy spędzaniu wolnego czasu, rekreacji, wypoczynku, miejsce spotkań (w tym zebrań wiejskich), lokal wyborczy
4	teren Fundacji „Kreolia”, Spółdzielni socjalnej „Bulwar”	własność samorządu gminnego /umowa dzierżawy/ budynek biurowy, sale do zajęć kulturalnych, rękodzieła, nauki, itp., amfiteatr, stodoła – wykorzystanie kulturalne, spędzanie czasu wolnego, miejsce spotkań, wydarzeń, zabaw, rekreacji; projekty aktywizacyjne, zagospodarowanie tematyczne, realizacja zainteresowań, pasji, działalność socjalna, gastronomiczna pomoc społeczna
5	boisko sportowe	własność samorządu gminnego, warunki do działań sportowych, rekreacji, zabaw, wydarzeń, spotkań, funkcja sportowo-rekreacyjna, zdrowotna, spędzanie czasu wolnego, realizacja zainteresowań, pasji, projekty aktywizacyjne, integracja międzypokoleniowa
6	plaża/ pomost przy jez. Marksoby	własność samorządu gminnego, warunki do wypoczynku, rekreacji, zabaw, wydarzeń, spotkań, funkcja sportowo-rekreacyjna, zdrowotna, turystyczna, spędzanie czasu wolnego,

VII. Wizja rozwoju dla wsi i sołectwa Jerutki

Sołectwo posiada:

- 1/ sprawne i rozbudowane, nowoczesne oświetlenie uliczne,
- 2/ wyremontowane, utwardzone, oznakowane drogi i ciągi piesze,

3/ zagospodarowane budynki, obiekty, place - służące społeczeństwu.

Spółeczność jest zgodna, aktywna, zainteresowana odnową, rozwojem swojej miejscowości.

Spółeczność działa na rzecz utrzymania istniejących zasobów w należyтым stanie, poprawy zagospodarowania, poprawy estetyki miejscowości oraz jej wizerunku.

Spółeczność rozwija ideę tematyczną „Jerutki – wioska sztuki”.

VIII. Priorytety rozwoju wsi

Mając na uwadze problemy wsi i sołectwa Jerutki, analizę SWOT, zmierzając ponadto do osiągnięcia stanu opisanego w wizji wsi i sołectwa, można wyodrębnić następujące priorytety i cele strategiczne:

I. Zagospodarowanie przestrzeni publicznej	II. Przeciwdziałanie marginalizacji obszarów wiejskich	III. Wzrost aktywności społeczeństwa
Cele: poprawa wizerunku miejscowości, zaspokojenie potrzeb społecznych, kulturalnych, rekreacyjnych i in. - mieszkańców	Cele: poprawa warunków życia, (m.in. komfortu/poziomu mieszkania, bezpieczeństwa, dostępności mediów, możliwości pracy, itp.)	Cele: przeciwdziałanie bezczynności, bezradności, apatii, zniechęceniu i in. , promowanie kreatywności, samorządności, inicjatywy, integracji
Działania: * kontynuacja zagospodarowania budynku b. szkoły, terenu wokół, placu zabaw, uzupełnienie wyposażenia, mała architektura, * kontynuacja zagospodarowania boiska, uzupełnienie wyposażenia, * remonty dróg, przystanków, oznakowania, wyposażenie w urządzenia, witacze, tablice infor., ścieżki edukacyjne, historyczne, rekreacyjne, przyrodnicze, itp. * kontynuacja zagospodarowania terenu nad jeziorem (plaża, kąpielisko, mała infrastruktura), * uporządkowanie terenu starego cmentarza, w sąsiedztwie kościoła, * ochrona przyrody i jej zasobów, aranżacje, poprawa estetyki miejsc służących mieszkańcom: wypoczynkowi, wyposażenie w rośliny, ożywienie zielenią, kolorami drzew i krzewów, sprzyjającymi rozwojowi owadów, ptaków i innych zwierząt. * remont budynku starej plebanii, z dostosowaniem do potrzeb wsi, zagospodarowanie terenu,	Działania: * remonty dróg, przystanków, ciągów komunikacyjnych, wyposażenie w ścieżki rowerowe, * uzupełnienie i modernizacja oświetlenie ulicznego, * kanalizacja sanitarna / lokalne urządzenia / komunikacja z oczyszczalnią ścieków, * realizacja selektywnej zbiórki odpadów, ochrona środowiska, * poprawa w zakresie komunikacji internetowej, * utrzymanie czystości i porządku * edukacja ekologiczna, historyczna	Działania: * poprawa estetyki wsi, odnowienie istniejących budynków, poprawa zagospodarowania posesji, uzupełnienie wyposażenia, mała architektura, * kontynuacja idei tematycznej „Jerutki – Wioska Sztuki”, * zaangażowanie w działalność podmiotów: Fundacja „Kreolia”, Spółdzielnia Socjalna „Bulwar”, Koło Gospodyń Wiejskich, Grupa Odnowy Wsi – aplikowanie o dofinansowania, udział w grantach, konkursach, realizacja projektów * wydarzenia sportowo-rekreacyjne, kulturalne /wycieczki, spotkania, prezentacje, festyny, rajdy, * zajęcia pozalekcyjne, projekty edukacyjne, konkursy, * popularyzacja lokalnych tradycji, historii, legend

IX. Zestawienie i opis zadań, przedsięwzięć - wybranych do realizacji

Opisy wskazanych w w.w. tabelach zadań - w szczególności użyte sformułowania - są przykładowe, ogólne, a wartości finansowe - szacunkowe. Ich celem jest raczej ukazanie planu, potrzeb, potencjału, możliwości, itp., aniżeli określanie sztywnych treści i nazw. Dopuszcza się zatem zarówno dodatkowe elementy opisów, jak i ich modyfikacje, stosownie do opracowanych projektów, zawartych umów, wymogów programów, zasad obowiązujących przy dofinansowaniach ze środków zewn., itp.- przed przystąpieniem do realizacji.

Nazwa zadania	<i>Budowa i remonty dróg, ciągów pieszych, przystanków</i>
Zakładany cel realizacji zadania	• podniesienie stopnia bezpieczeństwa w ruchu drogowym, • poprawa estetyki miejscowości • podniesienie komfortu korzystania z drogi
Przeznaczenie	Odbiorcami projektu będą mieszkańcy miejscowości Jerutki, Gminy Świętajno, goście, turyści
Zakres zadania	W ramach zadania przewidziana jest budowa , remonty, modernizacje nawierzchni, odprowadzenia wody, doświetlenia i in. - dróg, parkingów i chodników Zakłada się dodatkowe oznakowanie, wyposażenie /ławki, kosze, tablice informacyjne, nasadzenia roślinności, itp. oraz wydzielenie tras dla rowerów. Szczegółowy zakres zadań zostanie określony na etapie opracowania dokumentacji projektowej.
okres realizacji	2025-2030
Szacunkowa wartość zadania	500 000,00 zł.
Źródło pokrycia kosztów operacji	Koszty zadania pokryte zostaną ze środków Gminy Świętajno. Dodatkowo gmina ubiegać się będzie o dofinansowanie planowanej inwestycji ze środków zewnętrznych.

Nazwa zadania	<i>Rozbudowa, modernizacja oświetlenia drogowego</i>
Zakładany cel realizacji zadania	• poprawa jakości życia na obszarach wiejskich • podniesienie stopnia bezpieczeństwa i komfortu korzystania z dróg • poprawa doświetlenia terenu • racjonalizacja wykorzystania i kosztów energii • poprawa estetyki miejscowości • udogodnienia dla działalności gospodarczej
Przeznaczenie	Odbiorcami projektu będą mieszkańcy msc. Jerutki, Gminy Świętajno, goście, turyści
Zakres zadania	Kontynuacja inwentaryzacji terenu i zasobów w zakresie oświetlenia ulicznego, wymiany opraw oświetleniowych, dodawania punktów ze źródłem światła; remonty i modernizacje (wymiana elementów / zegarów, słupów, wysięgników, wprowadzania oświetlenia solarnego
okres realizacji	2026-2030
Szacunkowa wartość zadania	500 000,00 zł
Źródło pokrycia	Koszty zadania pokryte zostaną ze środków Gminy Świętajno. Dodatkowo gmina

kosztów operacji	ubiegać się będzie o dofinansowanie planowanej inwestycji ze środków zewnętrznych.
------------------	--

Nazwa zadania	<i>Budowa, rozbudowa infrastruktury komunalnej</i>
Zakładany cel realizacji zadania	• poprawa jakości życia na obszarze objętym projektem • podniesienie standardu zamieszkania • wzrost atrakcyjności miejscowości
Przeznaczenie	Odbiorcami projektu będą mieszkańcy miejscowości Jerutki, Gminy Świątajno, goście, turyści
Zakres inwestycji	W ramach realizacji zadania zostanie wykonana kanalizacja sanitarna oraz wodociąg - lub lokalne urządzenia i instalacje w tym zakresie - wraz z przyłączami do budynków, obejmująca teren dotychczas nieskanalizowany lub niezwodociągowany.
okres realizacji	2026-2030
Szacunkowa wartość zadania	2 500 000,00 zł
Źródło pokrycia kosztów operacji	Koszty zadania pokryte zostaną ze środków Gminy Świątajno. Dodatkowo gmina ubiegać się będzie o dofinansowanie planowanej inwestycji ze środków zewnętrznych.

Nazwa zadania	<i>Zagospodarowanie brzegu jeziora Marksoby</i>
Zakładany cel realizacji zadania	Poprawa jakości życia na obszarze objętym projektem poprzez zaspokojenie potrzeb rekreacyjnych, turystycznych. Inwestycja przyczyni się do wykorzystania naturalnych zasobów oraz wpłynie na wzrost atrakcyjności miejscowości Jerutki.
Przeznaczenie	Odbiorcami projektu będą mieszkańcy Gminy Świątajno, goście, turyści
Zakres zadania	wyposażenie w urządzenia małej architektury służące rekreacji i wypoczynkowi /tablice informacyjne, kosze na odpady, ławki, urządzenia do odpoczynku, ćwiczeń, zadaszenia, urządzenia sanitarne, przebieralnie, itp./ uprzątnięcie, usunięcie zbędnej roślinności (odkrzaczenie) , zapewnienie naturalnego doświetlenia terenu, uzupełnienie roślinności, podłączenia energii elektrycznej, oświetlenie, itp., przygotowanie miejsc postojowych (parking) , wyznaczenie ścieżki rekreacyjnej
okres realizacji	2026-2030
Szacunkowa wartość zadania	500 000,00 zł
Źródło pokrycia kosztów operacji	Koszty zadania pokryte zostaną ze środków Gminy Świątajno. Dodatkowo gmina ubiegać się będzie o dofinansowanie planowanej inwestycji ze środków zewnętrznych.

Nazwa zadania	<i>Zagospodarowanie terenu boiska sportowego i otoczenia</i>
Zakładany cel realizacji zadania	Poprawa jakości życia na obszarze objętym projektem poprzez zaspokojenie potrzeb rekreacyjnych, wypoczynkowych, sportowych, turystycznych. Poprawa zagospodarowania miejsca, warunków do realizacji przedsięwzięć służących społeczności, wzrost atrakcyjności miejscowości Jerutki.
Przeznaczenie	Odbiorcami projektu będą mieszkańcy Gminy Świętajno.
Zakres zadania	Zaopatrzenie w urządzenia tzw. małej architektury (...) wyposażenia sportowego (np. koszykówka, siatkówka, urządzeń siłowni plenerowej, sprzętu do zabaw dzieci, np., wyznaczenie boisk, miejsc dla widowni, utrzymania porządku, czystości, wykonania tablic, ogrodzenia; rozwiązania sanitarne, komunikacyjne (dojazd, postój)
okres realizacji	2025-2030
Szacunkowa wartość zadania	500 000,00 zł
Źródło pokrycia kosztów operacji	Koszty zadania pokryte zostaną ze środków Gminy Świętajno. Dodatkowo gmina ubiegać się będzie o dofinansowanie planowanej inwestycji ze środków zewnętrznych.

Nazwa zadania inwestycyjnego	<i>Budowa witaczy, tablic i urządzeń informacyjnych</i>
Zakładany cel realizacji zadania	- dostarczanie informacji o historii, tradycjach i charakterze tematycznym miejscowości, - poprawa estetyki miejscowości, - promocja miejscowości, kształtowanie jej przyjaznego wizerunku
Przeznaczenie	Odbiorcami projektu będą mieszkańcy miejscowości Jerutki, Gminy Świętajno, goście, turyści
Zakres zadania	budowa tablic informacyjnych o historii miejscowości, idei tematycznej, tradycjach, oraz tablic współczesnych (plan miejscowości, rozmieszczenie ulic, instytucji, atrakcji turystycznych, itp.), budowa witaczy o charakterze tematycznym

okres realizacji	2025-2030
Szacunkowa wartość zadania	100 000,00 zł
Źródło pokrycia kosztów operacji	Koszty zadania pokryte zostaną ze środków Gminy Świętajno. Dodatkowo gmina ubiegać się będzie o dofinansowanie planowanej inwestycji ze środków zewnętrznych.

Nazwa zadania	<i>Nasadzenia i pielęgnacja roślinności na terenie miejscowości parki, ogrody, aleje drzew, krzewów, zieleńce, inne kompozycje, aranżacje</i>
Zakładany cel realizacji zadania	• poprawa estetyki miejscowości • realizacja celów rekreacyjnych, promocja zdrowego stylu życia • promocja miejscowości, kształtowanie jej przyjaznego wizerunku
Przeznaczenie	Odbiorcami projektu będą mieszkańcy miejscowości Jerutki, Gminy Świętajno, goście, turyści
Zakres zadania	wzbogacanie wsi o roślinność i zieleń; zarówno miejsc użyteczności publicznej jak i innych terenów, zakładanie i pielęgnacja parków, ogrodów, lokalnych nasadzeń wzdłuż dróg oraz w innych miejscach; projektowanie, kompozycje, aranżacje, zakup roślin, sadzenie, pielęgnacja, tablice informacyjne
okres realizacji	2025-2030
Szacunkowa wartość zadania	100 000,00 zł.
Źródło pokrycia kosztów operacji	Koszty zadania pokryte zostaną ze środków Gminy Świętajno. Dodatkowo gmina ubiegać się będzie o dofinansowanie planowanej inwestycji ze środków zewnętrznych.

Nazwa zadania	<i>Budowa wiaty rekreacyjnej</i>
Zakładany cel realizacji zadania	Poprawa jakości życia na obszarze objętym projektem poprzez zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych. Budowa wiaty rekreacyjnej i zagospodarowanie jej bezpośredniego otoczenia poprzez m.in. nasadzenia drzew, przyczyni się do poprawy warunków spędzania wolnego czasu, poprawi komfort korzystania z urządzeń oraz wpłynie na wzrost zasobów oraz atrakcyjności miejscowości Jerutki.
Przeznaczenie	Odbiorcami projektu będą mieszkańcy sołectwa Jerutki, Gminy Świętajno, goście, turyści
Zakres zadania	• budowa wiaty • montaż ławek • zagospodarowanie terenu /m.in. urządzenia do gier i rekreacji , nasadzenia roślinności, stworzenie przestrzeni zacienienia/ochrony przed nadmiernym słońcem i in./ wyposażenie terenu w urządzenia małej architektury służące rekreacji i wypoczynkowi /tablice informacyjne, kosze na odpady, ławki, urządzenia do ćwiczeń, itp./ podnoszące atrakcyjność miejsca, urządzenia do zabawy, rekreacji wypoczynku /wiata/ uprzątnięcie, usunięcie zbędnej roślinności (odkrzaczenie), zapewnienie naturalnego doświetlenia terenu, uzupełnienie roślinności
okres realizacji	2025 -2030
Szacunkowa wartość zadania	50 000 zł

Źródło pokrycia kosztów operacji	Koszty zadania pokryte zostaną ze środków Gminy Świętajno i dofinansowania ze źródeł zewnętrznych
----------------------------------	---

Nazwa zadania	<i>Zagospodarowanie cmentarza, miejsc pamięci</i>
Zakładany cel realizacji zadania	Poprawa jakości życia na obszarze objętym projektem poprzez zaspokojenie potrzeb edukacyjnych, historycznych, kulturalnych. Wykorzystanie i pielęgnacja istniejących zasobów. Zagospodarowanie terenu cmentarza przyczyni się do poprawy czystości i porządku, estetyki, zachowania dziedzictwa kulturowego. Wykonanie prac wpłynie na walory historyczne, edukacyjne, kulturalne, a konsekwencji zapewni poprawę wizerunku Jerutek.
Przeznaczenie	Odbiorcami projektu będą mieszkańcy miejscowości Jerutki Gminy Świętajno, goście, turyści
Zakres zadania	uprzątnięcie, usunięcie zbędnej roślinności (odkrzaczenie), zapewnienie naturalnego doświetlenia terenu (prześwietlenie koron drzew), instalacja lamp solarnych, uporządkowanie mogił, odnowienie zabytkowych tablic i urządzeń , wykonanie małej architektury /tablice informacyjne, kosze na odpady/, wykonanie instalacji zaopatrzenia w wodę, uzupełnienie roślinności
okres realizacji	2025-2030
Szacunkowa wartość zadania	70 000,00 zł
Źródło pokrycia kosztów operacji	Koszty zadania pokryte zostaną ze środków Gminy Świętajno. Dodatkowo gmina ubiegać się będzie o dofinansowanie planowanej inwestycji ze środków zewnętrznych.

Nazwa zadania	<i>Tworzenie, zagospodarowanie miejsc, służących rozwojowi aktywności społecznej, integracji społecznej, upowszechnianiu kultury</i>
Zakładany cel realizacji zadania	Poprawa jakości życia poprzez zaspokojenie potrzeb społecznych, edukacyjnych, historycznych, kulturalnych. Wykorzystanie i pielęgnacja istniejących zasobów, poprawa wizerunku Jerutki. Promowanie aktywnego trybu życia.
Przeznaczenie	Odbiorcami projektu będą mieszkańcy miejscowości Jerutki Gminy Świętajno, goście, turyści
Zakres zadania	remont pomieszczeń i obiektów organizacji pozarządowych (wykonanie prac modernizacyjnych, remontowych, zakup wyposażenia)
okres realizacji	2025-2030
Szacunkowa wartość zadania	500 000,00 zł
Źródło pokrycia kosztów operacji	Koszty zadania pokryte zostaną ze środków zewnętrznych oraz środków własnych podmiotów władających majątkiem

Nazwa zadania	<i>Zagospodarowanie obiektu budynku i terenu – b. szkoły</i>
Zakładany cel realizacji zadania	Wykorzystanie i pielęgnacja istniejących zasobów. Remont pomieszczeń na parterze budynku oraz zagospodarowanie terenu Renowacja niszczonej części budynku. Poprawa zasobów i wizerunku miejscowości.

Przeznaczenie	Odbiorcami projektu będą mieszkańcy miejscowości Jerutki, Gminy Świątajno, goście, turyści
Zakres zadania	rozwój funkcji kulturalnej, rekreacyjnej, edukacyjnej, sportowej, itp.; zagospodarowanie czasu i potencjału osób starszych, remont pomieszczeń w budynku, przygotowanie pomieszczenia i wyposażenie pod potrzeby Koła Gospodyń Wiejskich / kuchnia/ , przygotowanie pomieszczenia siłowni, kontynuacja zagospodarowania terenu wokół budynku, np. zadaszone miejsce do występów-scena, miejsca dla widzów, ławki, uzupełnienie wyposażenia w sprzęt i urządzenia służące zabawie dzieci i młodzieży, prace przy ogrodzeniu, dodatkowe instalacje elektryczne, oświetlenie, itp.
okres realizacji	2025-2030
Szacunkowa wartość zadania	500 000,00 zł
Źródło pokrycia kosztów operacji	Koszty zadania pokryte zostaną ze środków Gminy Świątajno oraz ze środków własnych podmiotów władających majątkiem. Dodatkowo przewiduje się ubieganie o dofinansowania ze środków zewnętrznych.

Nazwa zadania	<i>Wykonanie ścieżek komunikacyjnych, rekreacyjnych, edukacyjnych</i>
Zakładany cel realizacji zadania	Wykorzystanie istniejących zasobów. Wykonanie/wydzielenie ścieżki /np. pieszej, dla rowerów/ obok dróg; udoskonalenie komunikacji, wykorzystanie bezpaliwowych środków komunikacji, propagowanie ruchu i zdrowego trybu życia, dodanie funkcji rekreacyjnej, edukacyjnej, historycznej
Przeznaczenie	Odbiorcami projektu będą mieszkańcy miejscowości Jerutki, goście, turyści, sportowcy
Zakres zadania	Zaprojektowanie i wykonanie ścieżki komunikacyjnej (pieszej, dla rowerów), możliwość umiejscowienia ścieżki w pasie przeciwpożarowym, nawierzchnia utwardzona, żwirowa, urządzenia towarzyszące, ławki, kosze na odpady, oświetlenie solarne, tablice edukacyjne/informacyjne, historyczne, urządzenia do ćwiczeń, itp.
okres realizacji	2025-2030
Szacunkowa wartość zadania	500 000,00 zł
Źródło pokrycia kosztów operacji	Koszty zadania pokryte zostaną ze środków Gminy Świątajno oraz ze środków zewnętrznych.

Nazwa zadania	<i>Organizacja zajęć dla dzieci, młodzieży i dorosłych</i>
Zakładany cel realizacji zadania	• podniesienie stopnia aktywności i świadomości społecznej ludności • rozwój intelektualny i fizyczny • zagospodarowanie wolnego czasu • rozwój aktywności, zainteresowań • zwiększenie poczucie przynależności grupowej
Przeznaczenie	Odbiorcami projektu będą mieszkańcy miejscowości Jerutki oraz osoby czasowo przebywające na tym terenie.
Zakres zadania	▪ szkolenia, kursy i zajęcia w zakresie dokształcania, przebranżowienia, nabywania

	nowych umiejętności zawodowych i innych ▪ zajęcia świetlicowe polegające na rozbudzaniu i rozwijaniu różnego rodzaju zainteresowań, zagospodarowaniu wolnego czasu, ▪ wdrażanie inicjatyw promujących zdrowy styl życia, w tym zajęcia rekreacyjno – sportowe, ▪ wdrażanie inicjatyw związanych z historią, kulturą, edukacją, ochroną przyrody, ▪ wdrażanie inicjatyw związanych z ideą wsi tematycznej
okres realizacji	2023-2030(cyklicznie)
Szacunkowa wartość zadania	80 000,00 zł/rok
Źródło pokrycia kosztów operacji	Koszty zadania pokryte zostaną ze środków Gminy Świątajno, oraz organizacji pozarządowych. Dodatkowo na część planowanych szkoleń, imprez, czy spotkań istniała będzie możliwość ubiegania się o dofinansowanie ze środków zewnętrznych

Nazwa zadania	<i>Organizacja wydarzeń kulturalnych</i>
Zakładany cel realizacji zadania	• poprawa wizerunku miejscowości, jej atrakcyjności turystycznej • podniesienie stopnia aktywności i świadomości społecznej ludności • rozwój intelektualny i fizyczny • zagospodarowanie czasu wolnego społeczeństwa • wykorzystanie tradycji, zwyczajów, dziedzictwa kulturowego
Przeznaczenie	Odbiorcami projektu będą mieszkańcy miejscowości Jerutki oraz osoby czasowo przebywające na tym terenie.
Zakres zadania	• organizacja wydarzeń służących rozwojowi idei wsi tematycznej • organizacja wydarzeń o tematyce leśnej, myśliwskiej, przyrodniczej, ekologicznej • organizacja wydarzeń o tematyce sportowej i rekreacyjnej • organizacja wydarzeń, służących promocji zdrowego, aktywnego trybu życia, przeciwdziałaniu uzależnieniom • organizacja wydarzeń o tematyce przeciwpożarowej • organizacja wydarzeń o tematyce edukacyjnej, szkoleniowej • organizacja wydarzeń artystycznych • organizacja wydarzeń „okolicznościowych” • organizacja wydarzeń o randze ponadlokalnej i państwowej, świąt , rocznic
okres realizacji	2025-2030 (cyklicznie)
Szacunkowa wartość zadania	100 000,00 zł/rok
Źródło pokrycia kosztów operacji	Koszty zadania pokryte zostaną ze środków Gminy Świątajno. Dodatkowo na część planowanych wydarzeń czy spotkań istniała będzie możliwość ubiegania się o dofinansowanie ze środków zewnętrznych

Nazwa zadania	<i>Modernizacja, remont budynków kościoła, plebanii oraz cmentarza*</i>
Zakładany cel realizacji zadania	Celem operacji jest wykorzystanie istniejących zasobów, poprawa estetyki miejscowości Jerutki oraz poprawa jakości życia mieszkańców.
Przeznaczenie	Odbiorcami projektu będą mieszkańcy miejscowości Jerutki oraz osoby czasowo przebywające na terenie miejscowości.
Zakres zadania	prace remontowo-konserwatorskie w obrębie kościoła, uzupełnienie wyposażenia,

	remont ogrodzenia, remont i modernizacja budynku plebanii, uzupełnienie wyposażenia wewnątrz plebanii, uporządkowanie cmentarza, nasadzenia roślinne, tablice informacyjne, elementy małej architektury, doświetlenie, inne prace wg - zaleceń konserwatora zabytków
okres realizacji	2025-2030
Szacunkowa wartość zadania	5000 000,00 zł
Źródło pokrycia kosztów operacji	koszty zadania pokryte zostaną ze środków zewnętrznych oraz ze środków własnych właściciela obiektów, możliwe wsparcie osób fizycznych i prawnych

* obiekty są własnością parafialną; umieszczenie w/w zadania ma charakter poglądowy, jest przejawem troski o obiekty znajdujące się na terenie miejscowości i przewiduje potencjalny udział i pomoc społeczności w możliwych do wykonania pracach; wszelkie ewtl. działania wykonywane będą przez właściciela, a powyższy wpis nie jest ingerencją w jego uprawnienia

fot. np. zniszczona plebania

X. Ewaluacja i monitoring

Plan odnowy miejscowości Jerutki sformułowano jako pomysły, zamiary i działania na okres 2025-2030, równocześnie jednak przyjmując założenie poddawania treści Planu analizom, aktualizacjom oraz uzupełnieniom, w zależności od potrzeb (przykładowo: raz na 2-3 lata). Celem realizacji umieszczonych w Planie zadań będą podejmowane działania, zmierzające do aktywizacji wokół nich i zdobycia środków finansowych na realizację.

Jednym z głównych założeń Planu jest przygotowanie i realizacja zamieszczonych w nim pomysłów i zadań. Ma to następować w działaniu systematycznym i konsekwentnym; realizacja jednych zadań wywołuje w naturalny sposób powiększanie zasobów jak również wyłanianie się nowych potrzeb, w tym m.in. kontynuacji wykonanych działań, rozszerzania ich na nowe obszary społeczne, udoskonalanie metod działania i narzędzi, monitorowanie założonych celów.

XI. Podsumowanie

Niniejszy Plan Odnowy Miejscowości Jerutki zakłada w przeciągu najbliższych kilku lat realizację kilku zadań. Istotą tych zadań jest rozwój miejscowości, pobudzenie aktywności środowisk lokalnych oraz stymulowanie współpracy na rzecz rozwoju i promocji wartości związanych z miejscową specyfiką społeczną i kulturową.

Zakładane cele Planu przewidują wzrost znaczenia wsi jako lokalnego ośrodka rozwoju kultury, edukacji, sportu i rekreacji.

Realizacja Planu Odnowy Miejscowości ma także służyć integracji społeczności lokalnej, większemu zaangażowaniu w sprawy wsi, zagospodarowaniu wolnego czasu dzieci i młodzieży oraz rozwojowi organizacji społecznych.

Cele i zadania określone w Planie Odnowy Miejscowości są wewnętrznie zgodne, a ich osiągnięcie i realizacja nie powoduje negatywnych skutków dla osiągnięcia celów i realizacji zadań wyższego rzędu.

to już nie jest częścią Planu: notatka do omówienia tematu przy dyskusji (komisja, zebranie wiejskie)

Plan Odnowy Msc. (POM) Jerutki

POM istnieją w kilku sołectwach naszej gminy. Są one przydatne przy pozyskiwaniu środków finansowych zwłaszcza z Programu Odnowy Wsi Woj. Warmińsko-Mazurskiego pn. „*Wieś Warmii Mazur i Powiśla miejscem w którym warto żyć*”

POM Jerutek stracił moc w r. 2017

Aktualizacja była zaczęta przed upływem daty ważności, ale pandemia „przerwała” te prace.../jak wiadomo do nich potrzebne są spotkania między ludźmi, a te w okresie pandemii były wstrzymane/.

Wracamy do tematu, by doprowadzić do tego, żeby mieć aktualny plan.

Jesienią br. kontynuowane były prace zaczęte w 2020 r., związane z tą aktualizacją.

Pracował na tym UG, wykorzystaliśmy Państwa propozycje z różnych spotkań i zebrań

Teraz mamy już prawie „domknięty” nowy projekt

Mówiliśmy o POM na zebraniach w listopadzie, i w styczniu

Kolejne zebranie (7 lutego) – omówienie projektu, wniesienie uzupełnień, poprawek itp.

po ich naniesieniu – tekst będzie w internecie -

kolejne 2-3 tygodnie jeszcze na uzupełnienia, poprawki

na następnym zebraniu (wstępnie: koniec lutego/początek marca np.) będzie można POM przyjąć

6-7 marca jest wspólna komisja, a 15 marca sesja Rady Gm. (zatwierdzenie POM)

Zasadnicza struktura POM nie zmieniła się – na początku dokumentu wypisuje się zasoby – co jest w sołectwie, a czego brakuje

A potem wymienia się sprawy, kierunki rozwoju – do działania, poprawienia, odnowienia, powstania czegoś nowego itp.

I określa się przykładowe zadania, krótko je opisując

Ważne jest aby wiedzieć, że POM nie jest dokumentem historycznym, naukowym ani literackim

Ma powstać na zasadzie odspołecznej, oddolnej i tak ma być aktualizowany

W części zasobowej nie powinno być przeładowania – ma być tam to, co najważniejsze w msc., i -co istotne- ma potem być naprawiane, odnawiane, wykorzystane – w tym, co wieś planuje zrobić

W nowym POM Jerutek brak nowych fotografii – zbieramy je

Są nowe dane demograficzne,

niestety ubywa ludności: liczba mieszkańców Jerutek spadła poniżej 400 i wynosi 360(31.10.2024)

Wykreślono zrealizowane już zadania, dodano nowe i przykładowe, nowe opisy

Plan jest dokumentem „otwartym” można go uzupełniać, doskonalić, zgłaszać uwagi

Praktykowanym sposobem jest zamieszczanie w nim propozycji z zebrań wiejskich.

W związku z tym, że od kilku lat sołectwa naszej gminy dysponują Funduszem Sołeckim , dobrym sposobem na aktualizacje POM jest umieszczanie w nim co jakiś czas planów/projektów, związanych z tym Funduszem, które corocznie są przyjmowane przez zabrania wiejskie.